

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Методика навчання БЖД. Організація ОП та БЖД в НЗ»

для студентів освітнього рівня «Бакалавр»
спеціальності «014 Середня освіта (Здоров'я людини)»
факультету педагогіки та психології

2020-2021 навчальний рік

Назва навчальної дисципліни	«МЕТОДИКА НАВЧАННЯ БЖД. ОРГАНІЗАЦІЯ ОП ТА БЖД В НЗ»
Організація навчання	<i>День тижня та час навчання за розкладом:</i> Середа, 14.00–15.30 <i>Викладачі та їх контакти:</i> ст.викладач Ігнатенко С.А., м. Київ, вул. Тургенівська 8/14, 14 поверх, аудиторія 14–3; тел. (044) 436–41–40 ; ел. адреса kmbvoogz@gmail.com <i>Графік роботи викладачів:</i> Понеділок–П'ятниця, 8.00–16.00
Актуальність навчальної дисципліни	Створена людиною техносфера почала становити серйозну небезпеку для самої людини. Із зростанням інтенсивності, масштабів і технологічних можливостей виробництва збільшуються збитки від аварій, а також небезпека для здоров'я і життя працівників на цих виробництвах. Згідно з Національною доктриною розвитку освіти до напрямків пріоритетних напрямків державної політики входить розвиток системи безперервної освіти та навчання протягом життя. Враховуючи зазначене вище, вважаємо, що студенти які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Здоров'я людини), як майбутні вчителі шкільного предмету «Основи здоров'я» та організатори валеологічної служби у закладах освіти, повинні опанувати теоретичними знаннями та оволодіти практичними навичками з навчальної дисципліни «Методика навчання БЖД. Організація ОП та БЖД в НЗ».
Опис навчальної дисципліни	«Методика навчання БЖД. Організація ОП та БЖД в НЗ» є нормативною дисципліною циклу професійної підготовки студентів, що навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Здоров'я людини) освітнього рівня «Бакалавр». Дисципліна вивчається на III курсі й передбачає опанування 3 кредитів ECTS (90 годин). Тижневе навантаження складає 8 год., в тому числі – 2 год. аудиторні заняття та 6 годин – самостійна робота студента. Формою підсумкового контролю є екзамен.
Мета та завдання навчальної дисципліни	Підготувати сучасного, всебічно розвинутого та конкурентоспроможного на вітчизняному і зарубіжному ринках праці вчителя середньої школи, спроможного на основі отриманих знань та навичок розпізнавати небезпеки, організувати та проводити заходи по забезпеченню безпеки життєдіяльності персоналу школи та учнів в повсякденних умовах та умовах надзвичайних ситуацій. Завдання предмету - відповідна методична підготовка вчителів з предмету «Основи безпеки життєдіяльності»
Міждисциплінарні зв'язки	дисципліна «Методика навчання БЖД. Організація ОП та БЖД в НЗ» пов'язана з охороною праці, основами безпеки життєдіяльності, біологією, цивільною обороною, правознавством, фізикою, соціологією, екологією, дидактикою, педагогікою.

Методи навчання	Лекції із презентаційним супроводом; дискусії, «метод круглого столу», «мозковий штурм», метод-проектів, тренінг, лабораторний експеримент, розв'язування ситуаційних задач, тестування.
Очікувані результати навчання	<p><i>Студенти повинні знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • закономірності формування і розвитку безпечних та небезпечних систем різного рангу, характеристики джерел небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі; • способи та засоби захисту населення від дії небезпечних, шкідливих та уражаючих факторів аварій, катастроф, стихійних лих; • основи організації і проведення рятувальних та інших невідкладних робіт; • зміст нормативно-правових документів, спрямованих на забезпечення безпеки життєдіяльності населення України; • принципи побудови ЄДС, її завдання, склад сил і засобів захисту населення і території, взаємодію основних елементів системи; • режими функціонування об'єктові підсистеми: повсякденної діяльності, підвищеної готовності, надзвичайної ситуації, та надзвичайного стану, при яких обставинах вони вводяться, та якими заходами супроводжуються; • класифікацію надзвичайних ситуацій та причини їх виникнення, характеристику вражаючих факторів та осередків ураження при надзвичайних ситуаціях техногенного, природного, соціального та воєнного характеру; • порядок виявлення та оцінки наслідків при проявленні різних небезпек, методи оцінки радіаційної та хімічної обстановки, призначення та загальну будову приладів радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю; • основні принципи та заходи захисту людей в надзвичайних ситуаціях, властивості і захисні здатності колективних та індивідуальних засобів захисту; • засоби по забезпеченню безпеки студентів та співробітників університету в надзвичайних ситуаціях; <p><i>Студенти повинні вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ідентифікувати реальні та потенційні небезпеки; • використовувати нормативно-правову базу для захисту прав особистості, навколишнього середовища в повсякденному житті та в умовах надзвичайних ситуацій; • розробляти та здійснювати заходи щодо підвищення безпеки та екологічності виробничих процесів галузі, самозахисту і захисту населення від дії негативних наслідків аварій, катастроф, стихійних лих; • планувати заходи щодо створення здорових і безпечних умов життя людей на підприємствах галузі. • оцінювати наслідки небезпек, робити висновки та пропозиції, які направлені на забезпечення життєдіяльності людей; • працювати з приладами радіаційної та хімічної розвідки, вирішувати задачі по оцінці радіаційної і хімічної обстановки; • втілювати в життя заходи захисту, виконувати правила (режими) поведінки людей в умовах радіаційного та хімічного зараження; • правильно діяти по сигналу “УВАГА ВСІМ” і додаткової інформації в умовах надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу;

	<ul style="list-style-type: none"> • організувати та проводити рятувальні та інші невідкладні роботи в умовах надзвичайних ситуацій на території СШ; • проводити навчання з учнями СШ з питань ОБЖД; • користуватися індивідуальними та колективними засобами захисту. <p><i>Студенти повинні набути компетентностей:</i></p> <p><u>Загальних:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися; • вміння оцінювати середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства, провести моніторинг небезпечних ситуацій і обґрунтувати головні підходи та засоби збереження життя, здоров'я та захисту працівників в умовах загрози та виникнення небезпечних і надзвичайних ситуацій; • здатність дотримуватись вимог безпеки до виробничого обладнання, технологічних процесів та організовувати безпечне виконання робіт; (важливе усвідомлення головного принципу – безумовності пріоритетів безпеки під час вирішенні будь-яких професійних і особистісних завдань). • здатність обґрунтувати та забезпечити виконання у повному обсязі заходів з колективної та особистої безпеки в межах своїх повноважень. здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії; • здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; • навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; • здатність діяти соціально відповідально та свідомо. <p><u>Спеціальних:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність здійснювати методичне забезпечення і проведення навчання, інструктажів та перевірки знань з питань охорони праці серед учнів; • здатність оцінювати дотримання санітарно-гігієнічних вимог до навчальних закладів та підприємств, забезпечувати нормальні метеорологічні умови на виробництві; • здатність визначати та ефективно виконувати функції, обов'язки і повноваження з охорони праці та безпеки життєдіяльності на робочому місці, відповідно до посади та професійної діяльності; • здатність застосовувати знання законодавства та державних стандартів України про охорону праці та безпеку життєдіяльності; • здатність організовувати власну діяльність відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці (передбачає готовність студента застосовувати набуті можливості (знання, уміння, навички й особистісні якості) для безпечної реалізації себе у повсякденному житті та професійній діяльності);
<p>Тематичний план навчальної дисципліни</p>	<p><u>Теоретична підготовка:</u></p> <p>Тема 1. Місце БЖД та Охорони праці у формуванні загального світогляду і культури людини;</p> <p>Тема 2. Методологічні основи методики навчання безпеки життєдіяльності та охорони праці;</p> <p>Тема 3. Методи навчання основ безпеки життєдіяльності та охорони праці.</p> <p>Тема 4. Умови ефективної реалізації освіти з питань безпеки життєдіяльності та охорони праці;</p> <p>Тема 5. Зміст освіти з основ безпеки життєдіяльності та охорони праці.</p> <p>Тема 6. Методика формування основних понять безпеки життєдіяльності та</p>

	<p>охорони праці; Тема 7. Проведення позакласних заходів, спрямованих на формування навичок безпечного способу життя; Тема 8. Система управління охороною праці та БЖД в навчальному закладі; Тема 9. Нормативно-правове забезпечення організації роботи з охорони праці та БЖД у загальноосвітніх навчальних закладах; Тема 10. Порядок створення та організація роботи кабінетів БЖД та Охорони праці в середній школі.</p> <p><u>Практична підготовка:</u> Тема 1. Нормативно-правова база формування здорового способу життя і безпечної поведінки у дітей та підлітків через систему шкільної освіти; Тема 2. Складові безпечної поведінки: фізична, соціальна, психічна, духовна, їх зв'язок і взаємовплив. Умови збереження і зміцнення здоров'я. Чинники, що впливають на безпеку та здоров'я дитини; Тема 3. БЖД як шкільний предмет. Особистість вчителя БЖД; Тема 4. Планування та організація роботи вчителя (вихователя) з основ безпеки життєдіяльності та охорони праці; Тема 5. Структура та зміст навчальних програм з основ безпеки життєдіяльності. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів за 12-тибальною системою; Тема 6. Структура навчального матеріалу з основ безпеки життєдіяльності. Складання структурного плану та плану-конспекту уроку засвоєння нових знань; Тема 7. Проведення практичних занять щодо розроблення розширеного плану-конспекту стандартного уроку БЖД; Тема 8. Проведення практичних занять щодо розроблення розширеного плану-конспекту нестандартного уроку БЖД; Тема 9. Розроблення та проведення позакласних заходів, спрямованих на формування навичок безпечного способу життя; Тема 10. Активні методи навчання. Навчання безпечного способу життя на засадах розвитку відповідних навичок; Тема 11. Методика організації та проведення тренінгових занять Проведення тренінгових занять.(Профілактика йододефіциту або профілактики ВІЛ/СНІДу); Тема 12. Законодавча та нормативна база з охорони праці; Тема 13. Виконання окремих нормативно-правових актів у навчальних закладах; Тема 14. Кабінет Безпеки життєдіяльності та Охорони праці в середній школі.</p> <p><u>Самостійна підготовка:</u> Розроблення індивідуальних навчально-дослідних проєктів.</p>
<p>Навчальні ресурси</p>	<p><i>Основні літературні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Атаманчук П.С. Безпека життєдіяльності: навч. посібник для студ. вузів / П.С. Атаманчук, В.В. Мендерецький [та ін.]; Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. Івана Огієнка . – Київ : Центр учбової літ. (ЦУЛ), 2011 . – 275 с. 2. Величко С.П., Царенко І.Л., Царенко О.М. Методика викладання безпеки життєдіяльності. Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2008. – 318 с. 3. Гвозд'їн С.П. Перспективи та проблеми у підготовці майбутніх учителів «Основ безпеки життєдіяльності людини» / С.П. Гвозд'їн // Таврійський вісник освіти. – 2005. – № 2 (10). – С. 126-130. 4. Желібо Є. П. Проблеми викладання дисципліни «Безпека життєдіяльності» у ВНЗ України / Є. П. Желібо, І. С. Сагайдак // Безпека життєдіяльності. – 2007. – № 12. – С. 35-36. 5. Ефимова В.И., Гавриленко Ю.М. Современные технологии формирования

	<p>навыков захищеного поведення у подростков. - Симферополь: Таврия, 2002. - 200 с.</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Заплатников Л.Т. Проблемы валеологии и гигиены в педагогике: прошлое, настоящее, будущее. - Донецк: ООО «КИТИС». 1998. - 228 с. 7. Здоров'я та безпека життєдіяльності учнів (Посібник для вчителів "Основ безпеки життєдіяльності" та класних керівників). / За ред. ВЛ. Шахненка. - Харків: Харківський обласний центр здоров'я. - 2002. - С. 59-61. 8. Кондрацька Г.Д. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до викладання основ безпеки життєдіяльності в загальноосвітній школі: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти. – Тернопіль: 2005. – 20 с. 9. Сидорчук Л.А. Підготовка вчителя фізики до викладання основ безпеки життєдіяльності в школі: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. – К.: Б.в., 2002. – 21 с. <p style="text-align: center;">Додаткові літературні джерела</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Балакірева О.М., Ващенко Л.С., Сакович О.Т, Дуплянко П.Ю. та ін. Навчання здорового способу життя на засадах розвитку навичок через систему шкільної освіти: оцінка ситуації. - К.: Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2004. - 108 с. 2. Бойченко Т., Колодій Н., Царенко А., Жеребецький Ю. та ін. Батькам про валеологію. - К., 2000. - 152 с. 3. Валеологія: Навчальний посібник в 2 ч. / Бобрицька В.І., Гриньова М.В. та ін. - Полтава: Скайтек, 2000. - 306 с. 4. Герасимов Г., Фадеев В. и др. Йододефицитные заболевания в России. Простое решение сложной проблемы. -М.: Адамант, 2002. - 168 с. 5. Гончаренко М. С, Коновалова О.О, Аверіна С.Ф., Самойлова Н.В. та ін. Практичні заняття з основ безпеки життєдіяльності (матеріали до уроків) / Методичний посібник. - Харків, 2003. - 100 с. 6. Гриньова М.В. Методика викладання валеології. - Полтава: АСМІ, 2001. - 155 с. 7. Динаміка поширення тютюнопаління, вживання алкоголю та наркотичних речовин серед учнівської молоді України: 1995, 1999, 2003 роки / Балакірева О.М. та інші. - К.: Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2003. – 174 с. <p style="text-align: center;">Електронні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України 2. Рада національної безпеки і оборони України http://www.rainbow.gov.ua/. 3. Новини про поточні події у світі, в т. ч. про надзвичайні ситуації http://www.100top.ru/news/ (російською мовою). 4. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України http://www.erriu.ukrtel.net/index.htm. 5. http://www.nau.ua - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
<p>Політика курсу</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Студент повинен вчасно приходити на заняття; • У випадку пропуску 50, або більше % практичних (лабораторних) занять без поважної причини, які не були попередньо відпрацьовані, студент не буде допущений до підсумкового контролю (заліку); • Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю; • Студент має брати активну участь на практичних (лабораторних) заняттях; • Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях; • Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид

	<p>контролю; • Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань. Проте користування зазначеними гаджетами під час практичних, індивідуальних та семінарських завдань дозволяється. • У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного, модульного чи підсумкового контролю, студент отримує «0» балів. • Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету; • Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.</p>
<p>Критерії оцінювання та розрахунок рейтингових балів</p>	<p><u>Поточний контроль</u> рівня засвоєння навчального матеріалу проводиться шляхом опитування студентів на практичних та лабораторних заняттях та захисту виконаного практичного завдання.</p> <p><u>Контроль самостійної роботи студентів</u> здійснюється під час захисту виконаного студентом індивідуального навчально-дослідного проекту.</p> <p><u>Підсумковий контроль</u> рівня засвоєння навчального матеріалу проводиться шляхом виконання студентами письмових контрольних робіт за Темами модулів.</p> <p><u>Загальний рейтинговий бал</u> складається з суми семестрових рейтингових балів: усна відповідь (семестровий рейтинг 20 балів); захист лабораторної (практичної) роботи (семестровий рейтинг 20 балів); захист індивідуального навчально-дослідного проекту (семестровий рейтинг 10 балів); підсумкове тестування (семестровий рейтинг 50 балів).</p> <p><u>Нормативний рейтинговий бал</u> – 100</p>